

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 14 februari 1936 kl. 12 m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om den internationella rättsordningen och den glömda grundsats om nationaliteternas självbestämningssrätt i alla världsdelar m. m.

Konstitutionsutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft de inom första kammaren väckta, till utskottet hänvisade motionerna nr 1—3 och 230—231 av herr *Lindhagen*.

I motionen I: 1 hemställas, »att Kungl. Maj:t täcktes — i anslutning till nordiska interparlamentariska förbundets beslut 1920 och svenska riksdagens beslut 1921 — verka för att genom överenskommelse grundsatsen om nationaliteternas självbestämningssrätt i alla världsdelar börjar officiellt diskuteras och slutligen upptages i Folkförbundets akt och praktik».

I motionen I: 2 hemställas, »att Kungl. Maj:t:

a) ville — till språkförbistringens bemästrande och med anslutning till fjorton stators motion 1920 i Folkförbundet samt Förbundets generalsekretariats och engelska vetenskapssamfundets förord — verka för att genom överenskommelse angelägenheten av ett neutralt, logiskt byggt och för den stora allmänheten överkomligt världsspråk vid sidan av nationalspråken börjar officiellt diskuteras och slutligen upptagas i Förbundets akt och praktik;

b) måtte överlägga med Nordens stater, däri inberäknat Estland, Lettland och Litauen, rörande överenskommelse att i Nordens skolor undervisa i det spridda världsspråket esperanto, vilket förordats som världsspråk bl. a. av förenämnda motionärer i Folkförbundet, Folkförbundets generalsekretariat och engelska Vetenskapssamfundet.»

I motionen I: 230 hemställas, att riksdagen ville beakta den i den förevarande motionen upptagna motivering till motionen nr 2 om språkförbistringen och världsproblemets språkfråga eller språkgemenskap för nationaliteterna.

I motionen I: 231 hemställas, »att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t påkalla samråd och överenskommelser mellan de tre skandinaviska staterna

a) om vårdande av deras språkgemenskap i den mån — utan åsidosättande av grundvalarna för skilda enhetliga riksspråk — oväsentliga skilljaktigheter kunna avlägsnas och gemensamma framsteg vinnas;

b) om ett gemensamt tilltalsord, som — med uppgivande i Sverige av Nireformen — ansluter sig till det norska och danska tilltalsordet 'De' samt

återupplivar för allt vidare kretsar det i rikenas landsbygder sedan gammalt och i städerna 'efter bortläggande av titlarna' begagnade tilltalsordet 'Du';

c) om gemensamt initiativ till internationell överenskommelse, att s. k. främmande ord, särskilt av latinsk och grekisk stam, ingå i nationalspråken såsom en gemensam arvedel;

d) om gemensamt initiativ till internationell överenskommelse, att geografiska namn inom ett land bli normgivande även för andra språks återgivande av namnen;

e) om gemensamt initiativ till internationell överenskommelse om lösande till sist av världsproblemet språkfråga i sin helhet.»

I motionen I: 3 hemställas, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t hemställa om underhandlingar och överenskommelser med nordens stater om ett gemensamt framträdande i folkförbundet och annorstädes för en ny utrikespolitik, på sätt i motionen närmare utvecklats — dock utan att därmed avsäga oss goda förbindelser även med stormakter eller den konjunkturpolitik, som betingas av dagslägena.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

Då i motionerna efter utskottets mening icke givits något hållbart uppslag, vartill skäligen kunna anknytas praktiskt politiska åtgärder, hemställer utskottet,

att

- 1) motionen I: 1,
- 2) motionerna I: 2 och 230,
- 3) motionen I: 231 och
- 4) motionen I: 3

icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 februari 1936.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar Reuterskiöld, Oscar Gottfrid Karlsson, Stendahl, Bergman, Sandegård, David Pettersson, Källman, Nils Andersson, Carlström, Borg, Persson i Trängen, Andersson i Igelboda, Lindskog*, Fast, Vougt, Andersson i Malmö*, Nordström i Torsby*, Näslund och Ossbahr*.*

* Ej närvarande vid justeringen.